

M. FATİH CENGİL

TİCARİ İŞLETMENİN DEVRİ

onikilevha
TİCARET VE SANAYİ MÜHÜRÜ

İÇİNDEKİLER

ÖZET	VII
ÖNSÖZ	IX
İÇİNDEKİLER	XIII
KISALTMALAR.....	XXXIII
GİRİŞ.....	1
I. KONUNUN ÖNEMİ.....	1
II. KONUNUN SEÇİLİŞ AMACI	2
III. KONUNUN SINIRLANDIRILMASI VE İNCELEME PLANI	2

BİRİNCİ BÖLÜM TİCARİ İŞLETME VE TİCARİ İŞLETMENİN DEVİRİ KAVRAMLARI

§ 1. TİCARİ İŞLETME KAVRAMI VE UNSURLARI.....	5
I. Kavram.....	5
II. Terminoloji.....	6
III. Tanım	9
IV. Unsurları.....	12
A. Gelir Sağlama Hedefi.....	13

B. Devamlılık.....	15
C. Bağımsızlık.....	18
D. Hedeflenen Gelirin Esnaf İşletmesi Düzeyini Aşması	19
V. Hukuki Niteliği.....	21
§ 2. TİCARİ İŞLETMENİN DEVRİ KAVRAMI	27
I. Önemi.....	27
II. Kavram.....	28
A. Genel Olarak.....	28
B. Devir Konusu İşletme	30
1. Genel Olarak.....	30
2. Uygulamada Devir Konusu İşletme	31
a. Genel Olarak.....	31
b. Değerlendirmemiz.....	31
C. Bazı Özel Durumlarda Bulunan İşletmelerin Devre Konu Olması	35
1. Kuruluş Aşamasındaki veya Faaliyete Yeni Başlamış İşletmelerin Durumu	35
2. Geçici Olarak Faaliyete Ara Veren Ticari İşletmenin Durumu	37
3. Rehinli Ticari İşletmenin Durumu	37
4. Ticari İşletme Kirasındaki İşletmenin Durumu	45
a. Genel Olarak.....	45
b. 818 Sayılı Borçlar Kanunu Dönemi Bakımından..	47
c. 6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu Dönemi Bakımından.....	48
5. Tasfiye Aşamasındaki İşletmenin Durumu	52
6. Tasfiye ya da İflasın Açılması ya da Konkordato Sonrası Dönemde İşletmenin Durumu	52
7. Borca Batık İşletmenin Durumu.....	54
8. Ticaret Şirketine Sermaye Olarak Getirilmek İstenen İşletmenin Durumu.....	55

9. İktisadi Devlet Teşekkülleri ile Kamu İktisadi Kuruluşları İşletmelerinin Durumu.....	55
10. Özelleştirme Kapsamındaki İşletmenin Durumu.....	55
11. Gizli Ortaklık İlişkisindeki İşletmenin Durumu.....	59
D. Ticari İşletme Devrinin İşlevleri.....	60
III. Kanuni Düzenlenme Şekli	62
A. Türk Hukukunda.....	62
1. Genel Olarak.....	62
2. TTK m. 11/f. 3 ile TBK m. 202 Hükümleri.....	63
3. TTK m. 11/f. 3'ün Ticari İşletmenin Pasiflerinin de Devrini Sağlayacak Nitelikte Olması	64
4. TTK m. 11/f. 3 ile TBK m. 202'nin Uygulama Alanı.....	65
5. Diğer Düzenlemeler	67
a. 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve İlgili Tebliğ.....	67
b. 4857 Sayılı İş Kanunu.....	67
c. Mülga 556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname.....	68
d. 6197 Sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun	70
e. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu.....	71
f. Özel Hastaneler Yönetmeliği.....	72
B. Karşılaştırmalı Hukukta	73
1. İsviçre Hukukunda.....	73
2. Alman Hukukunda	78
3. Avusturya Hukukunda.....	80
§ 3. TİCARİ İŞLETMENİN DEVRİNDE GÖRÜNÜMÜ OLAN BORÇLAR HUKUKU KURUMLARI	84
I. Alacağın Devri.....	84
II. Sözleşmenin Devri	86
III. Borca Katılma.....	86
IV. Borcun Üstlenilmesi	87

V. Halefiyet	87
VI. Müteselsil Borçluluk	89
VII. Rücu.....	91
§ 4. TİCARİ İŞLETME DEVRİNİN BENZER KURUMLAR İLE KARŞILAŞTIRILMASI.....	93
I. Borcun Üstlenilmesine İlişkin Kurumlar ile Karşılaştırılması.....	93
A. Borcun Dış Üstlenilmesi.....	93
B. Borca Katılma.....	98
C. Malvarlığının ya da İşletmenin Devri	102
D. İşletmelerin Birleşmesi ve Şekil Değiştirmesi	107
II. Sözleşmeye Dayanan Diğer Kurumlar ile Karşılaştırılması..	110
A. Birleşme	110
1. Genel Olarak.....	110
2. Birleşme Türleri	120
3. Birleşme ile Ticari İşletme Devrinin Karşılaştırılması.....	121
a. Ortak Yönleri.....	121
b. Farklı Yönleri	123
B. Bölünme.....	126
1. Genel Olarak.....	126
2. Bölünme Türleri.....	132
3. Bölünme ile Ticari İşletme Devrinin Karşılaştırılması.....	133
a. Ortak Yönleri.....	133
b. Farklı Yönleri	134
C. Bir Ticari İşletmenin Bir Ticaret Şirketi ile Birleşmesi ..	137
D. Bir Ticari İşletmenin Bir Ticaret Şirketine Dönüşmesi..	140
E. Bir Ticaret Şirketinin Bir Ticari İşletmeye Dönüşmesi..	144
F. Payın Devri.....	147
G. İşletme Hakkının Devri.....	148
H. İşyeri Devri.....	150

1. İşyeri - Ticari İşletme Ayrımı.....	150
2. Kanuni Düzenleme	153
3. İşyeri Devri ile Ticari İşletme Devrinin Karşılaştırılması.....	155
§ 5. MİRAS YOLUYLA TİCARİ İŞLETMENİN EDİNİMİ VE MİRASIN PAYLAŞILMASI YOLUYLA TİCARİ İŞLETMENİN DEVRİ.....	163
I. Mirasın Açılması ile Ticari İşletmenin Edinimi.....	163
II. Miras Ortaklığına Son Verilmeden Önce Ticari İşletmenin İdaresi.....	163
III. Mirasın Paylaşılması Yoluyla Ticari İşletmenin Devri.....	164
A. Paylaşma Kararı	164
1. Mirasçıların Anlaşmasıyla.....	164
2. Hâkim Kararıyla	165
B. Ticari İşletmenin Malvarlığı Unsurlarının Tespiti.....	167
C. Mirasın Paylaşılmasında Ticari İşletme Devri Hükümlerinin Uygulanması	168
IV. Ticari İşletme Borçlarının Akıbeti.....	168
V. Miras Yoluyla Ticari İşletmenin Ediniminde Uygulama İmkânı Bulan Bazı Hükümler.....	172

İKİNCİ BÖLÜM

TİCARİ İŞLETME DEVRİNİN AŞAMALARI

§ 6. DEVİR SÖZLEŞMESİNİN YAPILMASI.....	173
I. Devir Sözleşmesi.....	173
A. Genel Olarak.....	173
B. Tarafları.....	175
1. Genel Olarak.....	175
2. Bir Başkası Vasıtasıyla Ticari İşletme Devrinin Gerçekleştirilmesi	180

a. Doğrudan Temsil Yoluyla Ticari İşletmenin Devri	180
aa. Genel Olarak.....	180
bb. Tacir Yardımcıları.....	183
cc. Anonim Şirketlerde Temsil	185
aaa. Genel Olarak.....	185
bbb. Ticari Temsilci Vasıtasıyla.....	186
dd. Limited Şirketlerde Temsil.....	187
aaa. Genel Olarak.....	187
bbb. Ticari Temsilci Vasıtasıyla.....	189
b. İnançlı İşlem ve Dolaylı Temsil Yoluyla Ticari İşletmenin Devri	190
C. Şekli.....	197
1. Genel Olarak.....	197
2. Ticaret Sicil Müdürlüğünün Şekil Şartı Araması.....	200
3. Şekle Aykırılığın Hukuki Sonuçları	200
a. Genel Olarak.....	200
b. Dürüstlük Kuralının Hükümsüzlüğe Etkisi.....	201
c. Tahvilin Hükümsüzlüğe Etkisi	202
D. Hukuki Niteliği.....	205
1. Genel Olarak.....	205
2. Malvarlığına Yaptığı Etki Bakımından.....	205
3. Asli Edim Yükümlülüğü Bakımından	210
4. Borçlar Hukuku Kurumları Bakımından	213
E. Kapsamı	213
1. Devir Kapsamının Tayinine Hâkim Olan İlkeler.....	213
a. İşletmenin Bütünlüğü ve Devamlılığı İlkeleri	213
b. Külli Halefiyet İlkesi Gereği İrade Serbestisi ve Esneklik İlkesi.....	215
2. Malvarlığı Unsurlarının Ticari İşletmeye Dâhil Olması Gerekliliği.....	215
3. Devrin Kapsamının Belirlenebilmesi Sorunu.....	217
a. Genel Olarak.....	217
b. Siciller Arası İşbirliği Bakımından	218

---

c.	Kanun Koyucunun Bakış Açısı	219
d.	İhtimallere Göre Devir Kapsamının Belirlenmesi	220
e.	İsviçre Uygulaması: Envantere Dayalı Devir	221
f.	Ara Sonuç.....	223
4.	TSY m. 133/f. 2 Gereği Devir Sözleşmesinde Bulunması Gereken Unsurlar	224
5.	Aktifler Bakımından Devrin Kapsamı.....	225
a.	Genel Olarak.....	225
b.	Duran Malvarlığı	226
c.	Dönen Malvarlığı.....	227
d.	Ürünler	228
e.	İşletme Değeri	228
f.	Kiracılık Hakkı	229
g.	Müşteri Çevresi.....	230
h.	Ticaret Unvanı.....	231
i.	İşletme Adı	232
j.	Fikrî Mülkiyet Hakları	235
k.	Hak ve Alacaklar	235
l.	Şube.....	235
m.	Know How.....	236
6.	Pasifler Bakımından Devrin Kapsamı.....	236
a.	Genel Olarak.....	236
b.	Kamu Borçlarının Devredilemezliği.....	237
c.	Ticari İşletmeye Bağlı Borçların Tespiti Sorunu	238
d.	Borçların Devrin Kapsamı Dışında Bırakılıp Bırakılamayacağı Sorunu.....	241
aa.	Borçların Devrin Kapsamı Dışında Bırakılamayacağı Görüşü	241
aaa.	Genel Olarak.....	241
bbb.	Teminat Teorisi.....	242
bb.	Borçların Tamamen Devir Kapsamı Dışında Bırakılabileceği Görüşü	243
aaa.	Genel Olarak.....	243
bbb.	Doktrinde Teminat Teorisine Yönelik Eleştiriler	244

cc. İsviçre Hukukundaki Görüşler	248
dd. Değerlendirmemiz.....	249
7. Sözleşmeler Bakımından Devrin Kapsamı.....	254
F. Sözleşme Taraflarının Borçları	255
1. Devredenin Borçları.....	255
a. Devir Anına Kadar Ticari İşletmenin Amacına Uygun İşletilmesi Borcu.....	255
aa. Ticari İşletmenin Devri Kurumu ve Devreden Bakımından Önemi	255
bb. Devralan Bakımından Önemi	256
cc. Borcun Doğumu	256
dd. Borcun Kapsamı.....	257
ee. Borcun Sona Ermesi.....	257
b. Rekabet Etmeme Borcu.....	258
aa. Genel Olarak.....	258
bb. Borcun Doğumu	260
cc. Borcun Kapsamı.....	260
dd. Borcun Sınırlandırılması ve Sona Ermesi.....	261
c. Ticari İşletmeyi Devretme Borcu	264
aa. Genel Olarak.....	264
bb. Sicillere Bildirilmesi Gereken Devredilen Unsurların Ticaret Siciline Bildirimi Borcu	266
cc. Ticari İşletmeyi Devretme Borcunun Diğer Bileşenleri.....	266
d. Devredenin Ayıba ve Zapta Karşı Tekeffül Borcu.....	267
2. Devralanın Borçları.....	268
a. Karşı Edim Borcu	268
aa. Genel Olarak.....	268
bb. Mal Değişim Sözleşmesi (Trampa) Olarak Yapılan Devir Sözleşmesi Nedeniyle Ticari İşletmeyi Devretme Borcu.....	269
b. Devrin Alacaklılara Duyurulması Borcu.....	271
G. Devir Sözleşmesinin Geçersizliği	272
§ 7. ÖZELLİK ARZ EDEN DEVİR AŞAMALARI	273

I.	Genel Olarak.....	273
II.	Rekabet Kurulu İzni.....	273
	A. Rekabet Hukukunun Devralma ve Birleşmelere İlişkin Düzenlemelerinin Temel Amacı.....	273
	B. Rekabet Hukuku Bakımından Devralma ve Birleşme Kavramları.....	274
	C. Bildirime Tabi Ticari İşletme Devirleri.....	275
	D. Bildirimin Yapılması.....	276
	E. Rekabet Kurulunun Dikkate Alacağı Kriterler	278
	1. Genel Olarak.....	278
	2. İşletmelerin Kontrol Yetkisi Veren Araçlarının Devralınması	279
	3. İşletmelerin Hukuki ve İktisadi Açından Bağımsız Olmaları.....	280
	4. Hâlihazırda İşletme Sahibi Olan Kişinin İşletmeyi Devralması.....	281
	5. Sonuç Olarak Hâkim Durumun Yaratılması ya da Güçlendirilmesi ya da Rekabetin Önemli Ölçüde Azaltılması.....	281
	F. Rekabet Hukuku Hükümlerinin Ticari İşletmenin Devrine Etkisi.....	283
	1. Genel Olarak.....	283
	2. Bildirilen Devirler Bakımından	284
	3. Bildirilmesi Zorunlu Olduğu Hâlde Bildirilmeyen ya da Devirden Sonra Bildirilen Devirler Bakımından	285
	4. İzin Kararının Geri Alınması	286
III.	TTK m. 356 Uyarınca Genel Kurul Onayı.....	286
IV.	Anonim ve Limited Şirketlerde TTK m. 408/f. 2-f ve m. 538/f. 2 Kapsamındaki Devirler Bakımından Genel Kurul Onayı.....	288
	A. Genel Olarak.....	288

B. Devir İşleminin Gerçekleşmemesi Nedeniyle Yönetim Kurulu/Müdür/lerin Sorumluluğu	292
C. TTK m. 408/f. 2-f ve m. 538/f. 2 Kapsamında Genel Kurulun Olumlu Kararına Karşı İptal Davasının Açılabilirliği	293
D. TTK m. 408/f. 2-f ve m. 538/f. 2 Kapsamında Genel Kurulun Olumsuz Kararına Karşı İptal Davasının Açılabilirliği	294
E. İptal Davasına İlişkin Kararın Etkisi	294
§ 8. DEVİR SÖZLEŞMESİNİN TİCARET SİCİLİNE TESCİLİ.....	295
I. Genel Olarak.....	295
II. Tescilin Hukuki Niteliği	296
III. Tescilin Yapılışı	297
IV. Tescil Talebinde Süre.....	299
V. Tescil Talebinde Bulunabilecek Kişiler	300
VI. Tescil Anı.....	301
VII. Tescilin Hukuki Sonucu Olarak Aktiflerin Devri.....	302
A. Genel Olarak.....	302
B. Ticari İşletme Aktifleri ve Sözleşme İlişkilerinin Devrine Hâkim Olan İlke Olarak Kısmi Külli Halefiyet	303
1. Kanun Koyucunu Kısmi Külli Halefiyet Tercihi.....	303
a. Eksileri ve Artılarıyla Cüz'i Halefiyet	303
b. Eksileri ve Artılarıyla Külli Halefiyet	304
c. Kısmi Külli Halefiyet Tercihi	306
d. Kısmi Külli Halefiyetin Diğer Etkileri	309
e. Cüz'i Halefiyet Yoluyla Devrin Mümkün Olması	310
f. Ticari İşletme Malvarlığı Unsurlarının Geçişi	311
aa. Taşınmazların Devri.....	311
bb. Taşınırın Devri.....	313
cc. Motorlu Taşıtların Devri.....	315
dd. Hava Araçlarının Devri.....	316
ee. Gemilerin Devri.....	317
ff. Alacakların Devri	318

gg. Payların Devri.....	321
aaa. Pay Kavramı.....	321
bbb. Payın Ticari İşletmenin Kapsamında Bulunması	324
ccc. Anonim Şirketlerde Payın Devri	324
aaaa. Genel Olarak.....	324
bbbb. Onay ve Tanıma İstemi.....	330
cccc. Onay ve Tanıma Kararında Yetkili Organ.....	330
dddd. Satın Alma Teklifi	332
eeee. İradi Devirlerde Red Kararının Hukuki Sonuçları	333
ffff. Halka Açık Ortaklıklarda Borsadan İktisap.....	334
gggg. Ticari İşletmenin Devri Yoluyla Payın Devri.....	335
i. Genel Olarak.....	335
ii. Bağlama İstisna Getiren Geçiş Hâllerinin Sınırlı Sayıda Olup Olmadığı.....	335
iii. Mülkiyet ve Paya Bağlı Hakların Geçişi.....	342
iv. Devralanın Pay Sahipliğini İspatı	344
ddd. Limited Şirketlerde Payın Devri.....	345
aaaa. Genel Olarak.....	345
bbbb. Ticari İşletmenin Devri Yoluyla Payın Devri.....	349
hh. Kıymetli Evrakın Devri.....	352
ii. Ticaret Unvanın Devri	353
jj. Fikrî Mülkiyet Haklarının Devri.....	356
VIII. Tescilin Hukuki Sonucu Olarak Sözleşmelerin Geçişi.....	359
A. Genel Olarak.....	359
B. Sözleşmelerin Devrine İlişkin Temel Teoriler.....	362
1. Genel Olarak.....	362

2. Kombinasyon Teorisi.....	362
3. Birlik Teorisi	363
4. TBK m. 205 Hükümünün Teoriler Bakımından Değerlendirilmesi.....	364
C. Ticari İşletmenin Devri Yoluyla Sözleşmelerin Devredilebilmesi.....	364
1. Önemi.....	364
2. Sözleşmelerin Devredilebilirliği Sorunu.....	365
a. Genel Olarak.....	365
b. Sözleşmelerin Devredilemeyeceği Görüşü	366
c. Sözleşmelerin Devredilebileceği Görüşü.....	367
d. Değerlendirmemiz.....	371
D. Sözleşmelerin Devir Anı.....	374
1. Genel Olarak.....	374
2. Ticari İşletmenin Devrinde	374
E. Ticari İşletmenin Devri Yoluyla Sözleşmelerin Devredilebilmesinin Şartları	375
1. Sözleşme Ticari İşletme ile Bağlantılı ve Devir Sözleşmesi Kapsamında Olmalı.....	375
2. Sözleşme Devredilebilir Olmalı.....	376
F. Devri Özellik Arz Eden Bazı Sözleşmeler.....	379
1. İş Sözleşmelerinin Devri.....	379
2. Kira Sözleşmelerinin Devri.....	390
a. Ticari İşletmenin Devri Bakımından Önemi	390
b. Ticari İşletmenin Devrinde Kira Sözleşmelerinin Devri Sorunu.....	392
aa. Genel Olarak.....	392
bb. Kiracılık Hakkının Ticari İşletmenin Devrine Dâhil Olması.....	393
cc. Kira Sözleşmesinin Kiralayanın Yazılı Rızası Olmadan Devri Sorunu.....	394
aaa. Sorunun Kaynağı Hükümler	394
bbb. Kira Sözleşmenin Devrinde Kiralayanın Rızasını Arayan Görüş.....	395

aaaa.	6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Dönemi	395
bbbb.	6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Dönemi	395
ccc.	Kira Sözleşmenin Devrinde Kiralayanın Rızasını Aramayan Görüş.....	397
aaaa.	6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Dönemi	397
bbbb.	6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Dönemi	398
cccc.	Değerlendirmemiz	401
dd.	Ticari İşletmenin Devri Hükümleri ile Birlikte TBK m. 323'ün Uygulanması.....	406
3.	Kamu İhale Sözleşmelerinin Devri	407
a.	Genel Olarak.....	407
b.	Devrin Tarafları.....	411
c.	Devrin Şartları.....	415
aa.	Genel Olarak.....	415
bb.	Zorunlu Hâllerin Ortaya Çıkması.....	415
cc.	Yasaklık Hâllerinin Bulunmaması	418
dd.	Devralan Yüklenici Bakımından İlk İhale Şartlarının Bulunması	419
ee.	İhale Yetkilisinin Yazılı İzni.....	420
d.	Devir Sözleşmesinin Şekli	422
e.	İzinsiz Devir ve Hukuki Sonuçları.....	422
f.	Ticari İşletmenin Devrinde Kamu İhale Sözleşmesinin Devrinin Gerçekleştiği An	424
g.	Devrin Sonuçları.....	424
4.	Sigorta Sözleşmelerinin Devri.....	426
a.	Sigorta Sözleşmesi	426
b.	Sözleşmenin Devri	427
aa.	6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Dönemi	427
bb.	6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Dönemi	428
IX.	Ticaret Siciline Tescilinin Muhtemel Diğer Sonuçları.....	430
A.	Ticari İşletmenin Devri Hâlinde Tacir Yardımcılarının Durumu.....	430

1. Ticari Temsilci.....	430
2. Ticari Vekil.....	430
3. Pazarlamacı	431
4. Simsar	431
5. Komisyoncu	431
6. Acente.....	431
7. Tek Satıcı.....	432
B. TTK m. 11/f. 3 Anlamında Tescil Edilen Devrin İlanının Hukuki Etkisi	433
C. Geçerlilik Şartlarını Taşımayan Devirde Tescilin Etkisi.....	434
D. Tacir Sifatının Kaybedilmesi ve Kazanılması.....	435
1. Devredenin Tacir Sifatını Kaybetmesi	435
2. Devralanın Tacir Sifatını Kazanması.....	435
E. Ticari İşletmenin Devralınmasının Anonim ve Limited Şirketlerde Rüçhan Hakkına Etkisi.....	436
F. Şirketin Haklı Nedenle Feshi.....	437
G. Şirketin Sona Ermesi.....	437
H. Halka Açık Anonim Şirketlerde Pay Sahibinin Ayrılma Hakkına Etkisi	438
I. Devrin Diğer Sicillere Bildirilmesi.....	440
1. Genel Olarak.....	440
2. Devrin Sicillere Bildiriminin Devralan Tarafından Yapılması.....	441
3. Uygulama Bakımından	442
J. Ticari İşletmenin Devrinde Sicillere Dayanarak Hak İktisabı.....	443
1. Genel Olarak.....	443
2. Tapu Sicilinde	444
a. Genel Olarak	444
b. Tapu Sicilinde Devralan Lehine Tescilin Yapılmasının Önemi	445
aa. MK m. 1023 Bakımından	445

bb. MK m. 705 Bakımından	448
cc. Üçüncü Kişi Lehine Tasarruf İşlemlerinin Yapılması ve Sicilde Aynı Hak Sahibi Görünen Lehine İyiniyetle Yapılan Edalar Bakımından ..	449
3. Fikrî Mülkiyet Haklarına İlişkin Sicillerde.....	449
a. Genel Olarak.....	449
b. Sicile Güven İlkesi Bakımından	450
c. Kanuni Korumadan Yararlanma Bakımından	451
4. Gemi Sicilinde	451
5. Trafik Sicilinde.....	452
6. Uçak Sicilinde.....	453
7. Sicillere Yüklenen Görevlerin Yerine Getirilmemesi Durumunda Sorumluluk	454
§ 9. DUYURU.....	455
I. Genel Olarak.....	455
II. Devrin İlanı ya da İhbarı.....	456
A. İçeriği.....	456
B. Niteliği.....	457
C. Şekli.....	458
D. Yapacak Kişi	459
E. Devralanın Duyuruya Zorlanması	459
F. Yapılacağı Zaman.....	460
III. Hukuki Sonuçları.....	461
A. Borçların Geçışı	461
1. Borcun Devrinin Sebebe Bağlı Olması İlkesi Uyarınca Borcun Geçiş Serüveni.....	461
2. Gerçeğe Aykırı İhbar ya da İlan ve Hukuki Sonuçları	462
3. Borcun Dış Üstlenilmesi Hükümlerinin Uygulanması.....	463
a. Genel Olarak.....	463
b. Borçların Fer'ilerinin Geçışı	463
c. Kefil, Rehin ve Aval Veren Sorumluluğu	464

d. Müteselsil Sorumluluk Döneminde Kefile Başvuru	466
e. Def'i Haklarının Geçişi.....	470
f. Devir Sözleşmesinin Hükümsüzlüğü	472
4. Borçların Geçiş Anı.....	473
a. İhbar Bakımından	473
b. İlan Bakımından	475
c. İsviçre Hukukunda.....	475
d. Aktiflerin ve Pasiflerin Devir Anı Uyumsuzluğu	476
5. İki Yıllık Müteselsil Sorumluluğun Başlaması	476
a. Genel Olarak.....	476
b. İsviçre Hukukunda Müteselsil Sorumluluk Süresi.....	478
c. Alacaklının Borçluyu Seçme Hakkı.....	479
d. Müteselsil Sorumluluğun Sınırlandırılmaması/ Kaldırılmaması.....	479
e. Devreden Sorumluluğu.....	480
f. Devralanın Sorumluluğu	481
g. Tescil ile İlanın Hukuki Sonuçlarını Üçüncü Kişilere Karşı Doğurduğu Ana Kadar Doğan Borçlardan Sorumluluk.....	482
h. Ticari İşletmesini Şirkete Devreden Ortağın Sorumluluğu	483
6. Sorumluluğun Sona Ermesi	486
a. Devreden Özelinde Sorumluluğun Sona Ermesi.....	486
aa. İki Yıllık Sürenin Sona Ermesi	486
aaa. Genel Olarak.....	486
bbb. Müteselsil Sorumluluk Döneminin Sona Ermesine Karşın Alacaklılara Tanınan Ek Başvuru Süresi	487
b. Devreden ve Devralan Bakımından Sona Erme Hâlleri.....	487
aa. Alacaklının Tatmin Edilmesi	487
bb. İbra	488
cc. İfa İmkânsızlığı	490

dd. Zamanaşımı	492
aaa. Genel Olarak.....	492
bbb. Ticari İşletme Devrinin Zamanaşımını Kesip Kesmeyeceği.....	492
7. Müteselsil Sorumluluk Sonrası İşletme Borçlarından Sorumluluk.....	494
8. Ticari İşletmenin Devrinde Özellik Arz Eden Borçtan Sorumluluk Hâlleri.....	494
a. Ticari İşletme Devrinin İlandan Önce Tekrar Devri	494
b. Müteselsil Sorumluluk Süresinde Ticari İşletmenin Tekrar Devri.....	495

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TİCARİ İŞLETMENİN DEVRİNDE HUKUKİ KORUMA ARAÇLARI VE USUL HUKUKUNA İLİŞKİN BAZI KONULAR

§ 10. TİCARİ İŞLETMENİN DEVRİNDE HUKUKİ KORUMA ARAÇLARI	497
I. Müteselsil Sorumluluk	497
II. Muvazaanın Tespiti Davası	498
III. Tasarrufun İptali Davası	501
A. Genel Olarak.....	501
B. İptale Tabi Tasarruflar.....	504
1. İİK m. 278 Hükmü	504
2. İİK m. 279 Hükmü	505
3. Alacaklılara Zarar Verme Kastından Dolayı İptal	506
a. Genel Olarak.....	506
b. İİK m. 280/f. 3'te Öngörülen Karine	507
C. Tarafları	509
1. Davacı	509
a. İptal Davasında Aciz Belgesi	512

aa. Genel Olarak.....	512
bb. Aciz Belgesinin Dava Şartı Olma Niteliği Hususunda Yargıtay'ın Yaklaşımı.....	513
2. Davalı.....	515
D. Süre	517
E. Görevli Mahkeme	518
1. Bağımsız Olarak Açılan Tasarrufun İptali Davasında	518
2. İstihkak Davasına Karşı Dava Olarak Açılan Tasarrufun İptali Davasında	519
F. Yetkili Mahkeme.....	519
G. İptal Davasında İhtiyati Haciz Talebi	520
H. İptal Davasının Sonuçları	523
I. TBK m. 202 ile İİK'nın Tasarrufun İptali Davası Hükümlerinin Karşılaştırılması	525
J. Tasarrufun İptali Davasının Bütünlük İlkesine Aykırılığı.....	529
IV. Ticaretin Terki Nedeniyle İİK m. 44 Hükümünün Uygulanması.....	530
A. Ticaretin Terki Hükümlerinin Ticaret Şirketleri Bakımından Geçerli Olmaması	530
B. Ticaretin Terk Edilmesi Kavramı.....	531
C. Ticaret Siciline Bildirim ve Mal Beyanında Bulunma Yükümlülüğü.....	534
D. İflasa Tabi Olunmaya Devam Edilmesi.....	535
E. Tasarruf Yetkisinin Kısıtlanması.....	537
F. İİK 44'e Aykırı Mal Beyanı Hâlinde Ceza Verilmesi	538
G. TBK m. 202 ile İİK m. 44'ün Karşılaştırılması	539
H. TBK m. 202, İİK m. 44 ve m. 280/f. 3'ün Birlikte Değerlendirilmesi.....	541
1. Genel Olarak.....	541
2. Yargıtay Kararlarının Değerlendirilmesi	544

V.	Anonim ve Limited Şirketlerde Ortakların Korunmasına İlişkin Hükümler	546
VI.	İsviçre Hukukundaki Özel Düzenlemeler	547
A.	Malvarlığının Devrinde “Aktif Bakiye İlkesi” Yoluyla Devralanın Alacaklılarının Korunması	547
B.	İsviçre Birleşmeler Kanunu m. 74 Uyarınca Ortakların Bilgilendirilmesi Yükümlülüğü	548
C.	İsviçre Birleşmeler Kanunu m. 75/f. 3 Uyarınca Teminat Gösterilmesi Zorunluluğu	551
§ 11.	TİCARİ İŞLETMENİN DEVRİNDE USUL HUKUKUNA İLİŞKİN BAZI KONULAR	555
I.	Ticari İşletmenin Devrinden Kaynaklanan Davalarda Görevli Mahkeme	555
II.	Ticari İşletmenin Devrinden Kaynaklanan Davalarda Yetkili Mahkeme	556
III.	Ticari İşletmenin Devri Dolayısıyla Dava Konusunun Devri	557
A.	Genel Olarak	557
B.	HMK m. 125/f. 1’in Uygulanma İmkânı Bulması	558
C.	HMK m. 125/f. 1-a’da Belirtilen Seçimlik Hakkın Kullanılması	559
D.	HMK m. 125/f. 1-b’de Belirtilen Seçimlik Hakkın Kullanılması	561
E.	HMK m. 125/f. 2’nin Uygulanma İmkânı Bulması	562
SONUÇ	.....	563
KAYNAKÇA	.....	571